

אימון, העצמה וחינוך ילדים

הרב מוטי זולברג

יועץ חינוכי מוסמך, מדריך כשורי חיים ומוגנות
מחבר הספר "דע לך בני"

סיפור לחג הפסח

פסח למחנה השמנה

היה זה ערב רגיל ככל הערבים. שכבנו על הדרגשים, אלף-מאתיים אסירים יהודיים דחוסים בצריף אחד; כשלפתע, בשעה שמונה בערב, פשטה השמועה: היום פסח! "כיצד הם ידעו שהיום חג הפסח? לאיש מאיתנו לא היה לוח שנה או כל קשר עם העולם החיצון. במחנה הנאצים הפשיטו אותנו ערומים כביום הוולדנו ונטלו מאיתנו את כל החפצים. עד היום אינני יודע מי זכר וחישב כי היה זה חג החירות". חיש-מהר קפצו כולם מהדרגשים והתיישבנו יחדיו במרכז הצריף. מצות לא היו לנו, אך מרור היה לנו בשפע... החלטנו לקרוא את ההגדה. בהעדר ספרים, כל אחד שזכר קטע מן ההגדה אמר אותו בקול, וכולם ענו. הייתי הקטן שבחבורה, בן עשר בלבד. נעמדתי וקראתי בקול גדול: "טאטע איך וויל ביי דיר פרעגן די פיר קשיות" (=אבא, אשאל אותך את ארבעת הקושיות), "מה נשתנה הלילה הזה..." וכולם אמרו אחריו. היינו עבדים, המצב שלנו גרוע בהרבה ממה שחוו בני-ישראל מצרים, אבל היינו נחושים לחוג את חג החירות! "לפתע נפתחה הדלת וקצין האס אס נכנס. 'מה קורה כאן? הוא צעק. 'כולכם לחזור מיד למיטות'!"

כולם מיהרו בבהלה לדרגשים, אבל לא חלף זמן קצר לאחר שהקצין יצא מהצריף ושוב קפצו כולם למרכז הצריף, ממשיכים לומר את קטעי ההגדה...

הקצין המשיך לערוך ביקורת מצריף לצריף, וכשסיים שוב הגיעו לאוזניו קולות השירה וקריאת ההגדה. נזעם כולו הוא מיהר לעבר הצריף שלנו. 'אמרתי לכם לחזור למיטות!' הוא נבח. 'אם תצאו מהמיטות שוב, אירה בכולכם!'

ידענו שזה לא היה איום סתם. עבור הנאצים, הרג יהודי היה דבר של מה-בכך. כאשר אני הורג יתוש, אני חש נקיפות מצפון יותר ממה שחשו הם כאשר הם הרגו יהודים. זמן קצר קודם לכן, מפקד המחנה העניק 'מתנה' לבנו בן השש עשרה, שתחביבו היה יריה בחץ וקשת: הוא העמיד ארבעים יהודים אל הקיר, כאשר ה'מטרה' הייתה לפגוע בעיני היהודים. כולם נהרגו במקום.

הקצין יצא, חלפו כמה רגעים ושוב יצאו כולם מן הדרגשים. ידענו היטב כי לא היה זה איום של מה בכך, אך שום דבר לא יעצור אותנו מחגיגת חג הפסח שלנו... המשכנו לשיר, לקרוא קטעי הלל בשעה עשר בלילה, בכל מחנה, היו כבים האורות. בצריף השתררה חשיכה מוחלטת, מלבד אור קטן ומעומעם. בפעם השלישית, כשהקצין אחוז עצבים נכנס אל הצריף, איש מאיתנו לא הבחין בו בשל החשיכה המוחלטת. הוא צעק, גידף וקילל, אך למרבה ההפתעה הוא שב על עקבותיו. המשכנו לשמוח עד 4 לפנות בוקר. הגיע הזמן לקום ולגשת לעבודה.

עד עצם היום הזה אני חושב לעצמי: יחד עמי בצריף היו קרוב ל-1,200 איש. רבים מהם היו יהודים שהגדירו את עצמם כיהודים לא מאמינים. אבל איש מהם לא ביקש שנפסיק בחגיגה כי אנו מסכנים את חייו! כולם הצטרפו, תוך סיכון עצמי גבוה. היה זה רגע בו הנשמה היהודית האירה, למרות התופת והזוועה, חגגנו את חג החירות: הנשמה שלנו הייתה משוחררת באמת. (הרב ניסן מנגל)